

"Allah mü'minlerden canlarını ve mallarını, karşılığında cenneti onlara vermek suretiyle satın almıştır." ayeti ile "Cennet fazl-ı İlahidir." ifadelerini nasıl anlayabiliriz?

"Allah, karşılık olarak cenneti verip müminlerden canlarını ve mallarını satın almıştır..." (Tevbe, 9/111)

İnsan imanı ve ibadetleri ile cenneti hak etmiş olmuyor. Çünkü insanın iman ve ibadeti, verilmiş nimetlerin bile karşılığı olamazken, ebedî bir cennete karşılık olması mümkün değildir.

Yani Allah, **"cennet sizin ameliniz karşılığı değil, ama amel ederseniz size onu amelinizin karşılığı imiş gibi bahşedeceğim"** diyor. Yani **cennet nimetini iman ve amele şart koşuyor**. Cennetin amelimize şart koşulması, onu hak etmiş olduğumuz anlamına gelmiyor.

Meselâ, cömert ve zengin bir adam, muhtaç ve fakir bir adama şefkat ve merhametinden dolayı dese ki; **"Sen benim şu küçük işimi yap, ben sana çok büyük bir hediye veya ücret vereceğim."** O muhtaç adam gider, o işi yapar; o zat da vaat ettiği ücreti hak etmediği halde ona verir. Şimdi o adam; *"Ben bu büyük ücreti alımın teri ile almaya hak kazandım."* dese, o cömert adamın faziletine ve ihsanına mukabil nankörlük etmiş olur.

Aynen bunun gibi, insanın imanı ve ameli de cennete girmeye bir vesiledir ve onun şartıdır; ancak cennet Allah'ın fazlıdır. Bizler Cenâb-ı Hakk'ın rızasına uygun hareket edersek, O'nun şefkat ve merhametini celb etmiş oluruz. Cennet imanın karşılığı, oradaki dereceler ise salih amellerinin çokluğu nisbetindedir.

Ayrıca Cennet Allah'ın ihsanıdır. Lakin cennetteki mertebe ve nimetler ise, yapılan amel ve taate göre farklılık arz edecektir.

Cennet de ondaki bütün nimetler de Allah'ın fazlından başka bir şey değildir.

"İşte ey gafil insan! Bak Cenâb-ı Hakk'ın fazlına ve keremine! Seyyeyi bir iken bin yazmak, haseneyi bir yazmak veya hiç yazmamak adalet olduğu halde; bir seyyeyi bir yazar, bir haseneyi on, bazen yetmiş, bazen yedi yüz, bazen yedi bin yazar. Hem şu nükteden anla ki; o müthiş cehenneme girmek ceza-yı ameldir, ayn-ı adildir. Fakat cennete girmek, mahz-ı fazıldır."(1)

(1) *bk.* [Sözler, Yirmi Üçüncü Söz, İkinci Mebhas.](#)